

JAARVERSLAG 2019 KRING ANDRAGOLOGIE

Met veel genoegen biedt het bestuur van de Kring Andragologie hierbij het jaarverslag 2019 aan. Net als in de vorige verslagen worden de verschillende activiteiten beschreven en worden enkele gegevens over de organisatie van de Kring gepresenteerd. Nadere informatie is desgewenst te vinden op www.andragologie.org.

Activiteiten. Kringbijeenkomsten

16-1-2019 Nieuwjaarsreceptie

Deze bijeenkomst (locatie: Amsterdamse Academische Club) werd bezocht door ongeveer 40 mensen.

In zijn Nieuwjaarspeech ging voorzitter **Paul Oomen** kort in op de ambities en voornemens van de Kring voor het jaar 2019. Vervolgens volgde een 'kijkje in keuken van het Kring-programma'. Verschillende docenten hielden een korte inhoudelijke inleiding op de programma's: **Nico Koning** (/Hans Achterhuis), **Marcel van Eck** (/Rudy Vandamme) en **Nelly Labrie** (/Gerard Donkers).

23-3-2019 Ledenvergadering

Op het huishoudelijk gedeelte van deze bijeenkomst (in de Eggertzaal) volgde een inhoudelijk gedeelte dat werd verzorgd door **Eric van der Vet** met als titel 'Ecologisch Waardenwerk voor beginners'. Er waren 35 leden aanwezig.

20-12-2019 Eindejaarsdiner

Ook in 2019 dineerden ongeveer 20 leden van de Kring in restaurant Kantjil & de Tijger.

Activiteiten. Kennislunch

Kennislunches zijn bijeenkomsten op vrijdagen, gericht op kennisuitwisseling tussen (bestuurs)leden van de kring en andere genodigden over voor de Kring relevante onderwerpen.

In 2019 werd er 1 bijeenkomst (7 juni) georganiseerd. Onderwerp was: 'LIV – een tussenstand'. Hoe geef je goed leiding aan veranderingsprocessen in een organisatie? Dat is de vraag van het onderzoek 'Leiderschap in veranderingsprocessen'. **Rob van Es** (UvA) en **Joep Schrijvers** (Kring) zijn hiervan de gangmakers. In 2018 is het LIV-project gestart. In het voorjaar waren er startseminars om het project uit de startblokken te krijgen. In het najaar van 2018 was er een eerste werkcollegereeks LIV met studenten. Na een inhoudelijk deel en een korte interviewtraining gingen zij de praktijk in om leidinggevendenden te interviewen over hun ervaringen met leiderschap in veranderingsprocessen. Joep Schrijvers en Rob van Es gingen op de Kennislunch in op de tussentijdse bevindingen en het onderzoek zelf. Aan de kennislunch namen 11 mensen deel.

Activiteiten. Lezingen

Alumni Talks bijeenkomst. Waarom slagen wetenschappelijke disciplines (niet)? 27 maart 2019. Met Maaike de Boois en Bart Karstens.

Naar aanleiding van de promotie van Maaike de Boois 'Discipline zonder discipline. De opkomst en ondergang van de andragologie 1950-1983' organiseerden wij in samenwerking met de Kring Sociologie deze SPUI25-bijeenkomst over het (niet) slagen van disciplines. Sprekers waren **Maaike de Boois** en **Bart Karstens**.

Onderwerp was: waarom slaagt de ene discipline wel en de andere niet? Wetenschapshistorici begrijpen disciplinevorming allang niet meer als een rechtlijnig specialisatieproces. Ook is het ontoereikend gebleken om te stellen dat disciplines het niet redden omdat ze niet goed op de werkelijkheid zijn afgestemd. Om succes of falen van een discipline te verklaren moet per geval een complex van factoren worden ontrafeld. Tijdens deze Spui25 bijeenkomst werd bekeken wat die bepalende factoren kunnen zijn. Door middel van twee *case studies* is onder de loep genomen hoe ze met elkaar samenhangen. Aantal deelnemers: ongeveer 80.

Activiteiten. Collegereeksen en Evenementen

Invitational conference “Leren veranderen en veranderen Leren” 28 mei 2019.

Op 28 mei vond de invitational conference “Leren veranderen en veranderen Leren” (zie [hier](#) voor verslag) plaats onder leiding van **Joseph Kessels**. Er waren Inspirerende inleiders. **Danny Wildemeersch** sprak over “Gelijkwaardigheid is niet evident” en “Hoe de lerende te fascineren”. Vervolgens sprak **Maurice de Greef** over “Bevorderen van leren en participeren: transformeren in nieuwe praktijken”. Daarna discussieerden de deelnemers volgens de methode “Wereldcafé” in drie rondes over het wat, het hoe en de bestending van nieuwe educatieve praktijken. Dit leverde heel wat goede ideeën op die in een vervolgtraject zullen worden uitgewerkt. Die follow-up wordt m.n. opgepakt in het overleg tussen delegaties van het bestuur van de Kring en van Learn for Life, een landelijke organisatie die, ook in internationaal verband, levenslang leren van volwassenen via allerlei projecten stimuleert. Daarnaast wordt in dit overleg het plan besproken voor het ontwikkelen, in samenwerking met Learn for Life, van een Leergang lokale volwasseneneducatie voor ambtenaren van gemeenten die te maken hebben met de transities in het sociale domein (WMO, Participatiewet, Jeugdwet, inburgering nieuwe stijl). Aantal deelnemers: 34.

KAE-jubileum 12 juli 2019: de toekomst van Global City Amsterdam (i.s.m. Kring Andragologie).

De Kring Andragologie werkt regelmatig samen met de KAE, resulterend in verschillende interessante lezingavonden. Het bestuur van de KAE heeft de Kring Andragologie verzocht om het aspect “(Samen) leven in Global City Amsterdam” te verzorgen. Wij hebben **Steven de Waal** hiervoor bereid gevonden. De AUV-kring van Amsterdamse Economen (KAE) bestond in 2019 90 jaar en vierde dat met een symposium. Sprekers waren onder andere **Geert ten Dam**, voorzitter van het CvB van de UvA, en **Zef Hemel**, hoogleraar Urban and Regional Planning aan de UvA.

Masterclass Ontwikkelen van eigenaarschap - Een andragologische benadering van coaching door Rudy Vandamme en Marcel van Eck. Acht bijeenkomsten: oktober 2018 t/m februari 2019.

Wat houdt de ontwikkeling van eigenaarschap bij medewerkers in en hoe kunnen leidinggevenden, opleiders en begeleiders deze ontwikkeling faciliteren en ondersteunen? Hoe de fricties die onvermijdelijk aanwezig zijn in goede banen te leiden? Deze masterclass gaf professionals een handvat om hierover onderzoek te doen en nieuwe richtlijnen van aanpak te vinden. Aantal deelnemers: 16.

Summerschool belangwekkende denkers en boeken, 22 / 23 / 26 /27 augustus 2019.

Elk dagdeel stond een denker centraal die een bijdrage leverde aan het reflecteren op de huidige samenleving of op ons eigen handelen. Informatie is terug te vinden op onze website onder ‘Archief’. We hebben bij de opzet gezocht naar inleiders van verschillende generaties en achtergronden. De volgende thema’s en boeken kwamen aan de orde:

- **Nico Koning** over Yuval Noah Harari: *Sapiens* (en verbindingen naar latere boeken)

- **Hans Achterhuis** over Hannah Arendt: *De menselijke conditie*
- **Jeroen Oomen & Wytske Versteeg** over Amitav Ghosh: *The Great Derangement*
- **Huib Wursten** over Mensenrechten: Belangrijke verworvenheid of culturele splijtzwam?
- **Faridah Azimullah** over Edward Said: *Orientalism*
- **Nico Koning** over *Het Gilgamesj-epos* (het oudste geschreven verhaal)
- **Stijn Sieckelink** over Achterhuis/Koning: *De kunst van het vreedzaam vechten*
- **Jeroen Oomen & Wytske Versteeg** over *Verbeelde gemeenschappen* van Benedict Anderson in combinatie met *Why Liberalism Failed* (Patrick Deneen) en *Tijd van woede* (Pankaj Mishra)
- **Hans Achterhuis** over Bruno Latour: *Oog in oog met Gaia* en *Waar kunnen we landen?*
- **Gertie Blaauwendraad** over Joke Hermsen: *Het tij keren*

Het leverde 10 dagdelen boeiende inleidingen, verdiepende gesprekken en waardevolle ontmoetingen op. Aantal deelnemers: 35.

Summerschool Co-Creatie. 26 en 30 augustus 2019 (+ afsluitende bijeenkomst op 2 oktober 2019)

Innovaties in maatschappelijke sectoren starten vaak enthousiast, maar resultaten zijn niet altijd duurzaam. Andragologe **Corry Ehlen** deed participatief onderzoek naar innovatieprojecten bij overheid, (beroeps)onderwijs en bedrijfsleven. En wat bleek? Collectieve expertise, onderling vertrouwen en gedurfde acties zijn belangrijker voor succes dan planmatig veranderen en beheersmatig managen. Het collectieve en persoonlijke leereffect blijkt minstens zo waardevol als de gerealiseerde uitkomsten. Op basis van dit onderzoek ontwikkelde Corry Ehlen het 'Co-Creatie-Wiel', een inspirerend instrument voor innovators, die co-creatie met professionals willen bevorderen. Het Co-Creatie-Wiel is wetenschappelijk en praktisch gevalideerd en wordt internationaal toegepast. Drie praktijk tools maken het Wiel makkelijk inzetbaar. Corry heeft deze reeks gegeven samen met de docenten: **Frank Hulsbos** en **Wilmie Jenniskens**. Aantal deelnemers: 9.

Expertmeeting '100 jaar vrouwenkiesrecht! Tijd voor verandering?' 16 oktober 2019.

Op 16 oktober kwamen speciaal voor dit onderwerp uitgenodigde vrouwen bijéén om te onderzoeken hoe formele en informele democratie én emancipatie samenhangen. Een forum van 4 vrouwen bestaande uit **Huri Sahin, Lies Schilder, Sawitri Saharso** en **Dineke Stam**, startte de discussie. **Dorien de Wit** zat het geheel op een inspirerende manier voor. Vele vraagstukken met betrekking tot vrouwenkiesrecht kwamen aan bod en daarmee gaat de Kring verder aan de slag. Aantal deelnemers: 26.

Masterclass Introductie Maatschappelijke Complexiteit woensdag 9, woensdag 30 oktober en woensdag 6 november 2019.

In oktober en november hebben de drie bijeenkomsten van de *Masterclass Introductie Maatschappelijke Complexiteit* plaats gevonden. Docenten waren:

Dorien DeTombe en **Cor van Dijkum**. Daarin werd kennis gemaakt met de in de praktijk uitgebreid geteste COMPRAM-methode. De tien enthousiaste deelnemers hebben ook praktische oefeningen gedaan, onder meer naar aanleiding van zelf ingebrachte casuïstiek. Het is moeilijk adequaat beleid te maken ten aanzien van maatschappelijke complexe problemen. Voor deze interdisciplinaire problemen is een multidisciplinaire benadering nodig van experts uit verschillende vakgebieden en van actoren betrokken bij het probleem. Met behulp van de kennis van het vakgebied *Methodologie van Complexe Maatschappelijke Problemen* kunnen deze problemen efficiënter, transparanter en beter worden opgelost. In januari t/m mei 2020 zullen de docenten, Dorien deTombe en Cor van Dijkum, een meer omvangrijke (tien bijeenkomsten) masterclass verzorgen. Aantal deelnemers: 11.

Collegereeks Sociaal Domein en Creativiteit. Oktober 2019 t/m februari 2020.

Deze collegereeks gaat over anders kijken, denken en samenwerken in het sociaal domein. Hoe kunnen creatieve denkprocessen en creatieve samenwerking bijdragen aan een nieuw soort oplossingen voor het sociaal domein. Elk college deelden een toonaangevend onderzoeker uit het sociaal domein en een grensverleggende, geëngageerde kunstenaar of creatieve professional met verstand van het sociale domein hun kennis over een specifiek thema en gingen zij onder leiding van een moderator met elkaar in gesprek. Sprekers zijn: **Erik Jansen en Wytske Lankester, Manon van Hoeckel en André Schaminée, Max Huber en Elisa Passavanti, Roeland van Geuns en Irene Müller, Judith Schoot Uiterkamp en Maurice Magnée.** Moderator: is **Evelien Vos.** Aantal deelnemers: 22.

Symposium Verduurzamen vanuit een sociaal veranderkundig perspectief (28 november 2019). Op donderdag **28 november 2019** organiseerden wij het **symposium 'Verduurzamen vanuit een sociaal veranderkundig perspectief'**.

Onderwerp: veel wetenschappers en politici, maar in toenemende mate ook vele anderen in onze samenleving maken zich zorgen over de klimaatsverandering, de CO2 uitstoot en de aantasting van de natuur. Hoe houden we de aarde leefbaar? Het was een dag met diverse inleidingen in de ochtend en 7 verschillende onderzoeksgroepen in de middag. In de ochtend ging **Maresa Oosterman**, directeur van het SDG Charter dat werkt aan de implementering van de United Nations Sustainable Development Goals in Nederland, in op de stand van zaken in Nederland. **Gerard Donkers** behandelde de betekenis van een sociaal veranderkundig perspectief op verduurzaming. **Cor van Dijkum** pleitte voor een integrale aanpak bij onderzoek naar het verduurzamen van de samenleving. In de middagsessies werd vanuit een sociaal veranderkundig perspectief ingegaan op een zevental praktijksituaties:

- Project Schoonschip te Amsterdam (verduurzamen van wonen);
- De nieuwbouw van Danone (verduurzamen van bedrijven);
- Hoe burgers betrekken bij verduurzaming van de stad;
- Het perspectief naar circulaire landbouw (verduurzamen van de landbouw);
- ABN AMRO (verduurzamen van bankieren);
- Een integrale aanpak in het onderwijs (verduurzamen en onderwijs);
- Rewilding (herstellen van biodiversiteit).

Aantal deelnemers: 80.

Activiteiten. Projecten

Project Innovatief Praktijkgericht Onderzoek (PION)

Het PION project is een samenwerking van de UvA Alumnikring Andragologie en de NOSMO. PION staat voor: Praktijkonderzoek in ontwikkeling (zie www.andragologie.org/projecten/pion).

De deelnemersgroep kent naast Kringleden vertegenwoordigers uit het onderzoeks- en hoger onderwijsveld. PION zet zich in om met name participatief praktijkonderzoek meer onder de aandacht te brengen en werkt aan de verdere ontwikkeling ervan.

De groep kwam in 2019 zes keer (met 8 – 15 personen) bijeen.

Er is in 2019 aandacht geweest voor een aantal onderwerpen: studieboeken op het gebied van het doen van onderzoek, onderzoek in/naar cliëntenorganisaties, zelfhulpgroepen, GGZ, onderzoek naar motivatie, het thema ecologie en pedagogiek, wetenschapstheoretische posities in onderzoek, onderzoek naar lastige problemen in social work, de 'jacht' op de producenten van XTC/MDMA/Amfetamine, discussies naar aanleiding van teksten en video's van Robbert Dijkgraaf en Fritjof Capra (systems view of life).

Gegevens over de Kring

Leden

Het aantal leden van de Kring was op 31 december 2019: 265.

In de voorgaande jaren: 278 (2018), 270 (2017), 267 (2016), 270 (2015), 272 (2014), 282 (2013), 280 (2012), 274 (2011), 245 (2010), 220 (2009), 174 (2008).

Wij herdenken:

Karl-Ernst Heinrich Hesser	overleden 3 januari 2019
Ferdie Migchelbrink	overleden 31 jan 2019
Fay (Rouffaer) barones van Haersolte	overleden 19 aug 2019
Marian Ver Loren van Themaat-Hijmans	overleden 28 aug 2019
Nico de Boer	overleden 10 oktober 2019

Fay (Rouffaer) barones van Haersolte en Nico de Boer waren lid van de Kring. De anderen waren andragoloog, maar geen lid.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2019 uit de volgende leden:

- Drs. Paul Oomen: voorzitter, bestuurslid sinds 2016
- Drs. Wilfred Diekmann: secretaris tot 1 augustus 2019, bestuurslid sinds 2014
- Drs. Gerrit Kappert: penningmeester, bestuurslid sinds 2011
- Drs. Truus Ophuysen: bestuurslid sinds 2008
- Drs. Evelien ten Napel: secretaris vanaf 1 augustus, 2019, bestuurslid sinds 2016
- Dr. Gerard Donkers: bestuurslid sinds 2016
- Drs. Dinie Goezinne: bestuurslid sinds 2018

- Prof. dr. René Hoksbergen: was bestuurslid sinds 2010 t/m 23 maart 2019.

Het bestuur is in 2019 7 keer bijeen geweest.

Secretariaat

Ook in 2019 werd het secretariaat verzorgd door Hanneke v.d. Veen.

Naam- en adresregistratie

Thea Cohen

Kascommissie

Vanaf 23 maart 2019 (ledenvergadering) zijn de leden van de kascommissie: Hans Evers en Joep Schrijvers.

De kascommissie bestond in 2018/2019 (t/m 23 maart 2019) uit Janneke van Mens-Verhulst, Joep Schrijvers (tweede jaar) en Ernest Spronck.

Fonds Andragologie

Het Fonds Andragologie is in 2010 ingesteld als een 'Fonds op Naam' van het Amsterdams Universiteitsfonds (AUF). Het Fonds legt verantwoording af aan het bestuur van de AUF en rapporteert aan het bestuur van de Kring.

Joseph Kessels en Wilfred Diekmann zijn per juni 2019 gestopt.

Ter info: de naam en de functie van deze commissie (en de hierna genoemde BAC) zullen worden gewijzigd. Nieuwe naam wordt waarschijnlijk: Besteding Advies Commissie Fonds Andragologie(BACFA.)

Besteding Advies Commissie (BAC)

Deze commissie adviseert het Fonds Andragologie over het al of niet toekennen van aanvragen van het bestuur van de Kring bij het Fonds Andragologie. Sjoerd Karsten is gestopt per september 2019. Er is nu een vacature (aanvraag voor vervanging ligt bij POWL).
Leden: Willem van Enckevort en Gerrit Kappert.

Commissie Fondswerving

Deze commissie adviseert het bestuur over de werving van fondsen. Leden waren in 2019: Joseph Kessels (t/m januari 2019, vanaf 1 juli 2016 voorzitter), Willem van Enckevort (t/m januari 2019, secretaris), Wilfred Diekmann (t/m januari 2019), Gerrit Kappert en Dinie Goezinne-Zijlman. De commissie heeft in 2019 één keer (29 januari) vergaderd.

PREMM-groep

De PREMM-groep is een groep vrijwilligers die onmisbaar is bij de voorbereiding en uitvoering van activiteiten. De groep bestond in 2019 uit: Pim Groeneveld, Riekje Merjenburgh en Marlette van Kleef. De coördinatie ligt in handen van Hanneke v.d. Veen.

Flyer- en brochuregroep

Leden van de flyer- en brochuregroep waren in 2019: Thea Cohen en Hanneke v.d. Veen.

Webmaster en web redactie

Paul Reehuis en Cor van Dijkum (webmasters) en Thea Cohen (webredactie)

Webblog redactie

Truus Ophuysen, Gerrit Kappert en Ton Notten

Communicatie. Websites, e-mail en LinkedIn

www.alumni.uva.nl/andragologie

www.andragologie.org

http://www.linkedin.com/groups?gid=2985504&trk=my_groups-b-grp-v

en <https://nl.linkedin.com/pub/kring-andragologie-uva/88/237/168>

Blog: andragologieNu - bereikbaar via www.andragologie.org

Voor de aankondiging van alumnibijeenkomsten, colleges en evenementen is naast de website gebruik gemaakt van email flyers, e-mailingen en berichten op LinkedIn.

Contactgegevens

Kring Andragologie, Universiteit van Amsterdam

Valckenierstraat 65-67, REC J/K B.63,

1018 XE Amsterdam,

T: 020 5255880 (zeer beperkt bereikbaar)

E: andragologie@uva.nl